

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
1.Bf.423/2012/22.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Budapesten, 2013. év december hó 10. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A lopás büntette és más bűncselekmények miatt vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 1.B.275/2012/34. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott terhére rótt bűncselekmények jogszabályi hivatkozását a lopás büntette tekintetében a 2012. évi C. törvény 370. § (1) és (6) bekezdés b) pontja szerint; a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés büntette esetében a 2012. évi C. törvény 393. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése szerint; míg az emberölés előkészületének bünteténél a 2012. évi C. törvény 160. § (1) és (3) bekezdése szerint jelöli meg.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést fogházban rendeli végrehajtani azzal, hogy a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap.

Az elsőfokú bíróság ítéletét egyebekben helybenhagyja.

A vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt a szabadságvesztésbe beszámítja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Törvényszék a 2012. év november hó 9. napján kelt 1.B.275/2012/34. számú ítéletével vádlottat folytatólagosan elkövetett lopás büntette [Btk. 316. § (1) (2) bekezdés c) pont (7) bekezdés b) pont], folytatólagosan elkövetett készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés büntette [Btk. 313/C. (1) bekezdés b) pont, (2) bekezdés II. fordulat b) pont és (5) bekezdés b) pont] és emberölés

előkészületének büntette [Btk. 166. § (1) (3) bekezdés] miatt - halmazati büntetésül - 7 év börtönbüntetésre, 1.500.000,- forint pénzbüntetésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Az elsőfokú bíróság rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a lefoglalás megszüntetéséről, továbbá az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.

A kihirdetett ítélet ellen a vádlott és meghatalmazott védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan a büntetés enyhítése végett jelentett be fellebbezést, míg a kihirdetett ítéletet az ügyész tudomásul vette.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.533/2012/5. számú átiratában a bejelentett fellebbezést alaptalannak tartotta. Az ügyészség álláspontja szerint az elsőfokú bíróság perrendszerű eljárása során ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a releváns bizonyítékokat megvizsgálta egyenként és összességében értékelve azokat - a vádlott tagadásával szemben - mérlegelési jogkörében eljárva helyes tényállást állapított meg. A megállapított tényállás mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt megalapozatlansági okoktól. Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének eleget tett, amely indokolás a logika szabályainak is megfelelt. Számot adott a bizonyítékok mérlegeléséről is, arról, hogy miért a tanúk és az I/1. és I/2-es tényállási ponttal kapcsolatban a vádlott nyomozati beismerő vallomásra és az okirati bizonyítékokra alapította a tényállást. Egyetértett 3. tanú vallomása egy részének kizárásával kapcsolatban is. Az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére és törvényesen minősítette cselekményeit. A megalapozott tényállás megváltoztatására a másodfokú eljárásban nincs törvényes ok, ezért a vádlott és védő felmentést célzó fellebbezése a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma miatt eredményre nem vezethet. Az enyhítő és súlyosító körülményeket a büntetés kiszabása során helyesen vette számba és értékelte azokat, így az enyhítésre irányuló fellebbezés nem foghat helyt. Az ítélet egyéb rendelkezései szintén törvényesek.

Észrevételezte, hogy az ítélet rendelkező részének bevezetőjéből két tárgyalási nap feltűntetése hiányzik, ezek pótlását indítványozta. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

A vádlott védője írásban megindokolta a bejelentett fellebbezését, amelyet 2013. év november hó 26. napján nyújtott be az ítélőtáblához. Előjáróban előadta, hogy a vádlott egészségi állapota jelentősen rosszabbodott, és a Váci BV. Intézetben 24 órás orvosi felügyelet alatt áll. A egészségi állapotára vonatkozó iratokat becsatolta. E szerint a vádlott másfél éve agyvérzésen esett át, melynek következtében jobb oldali paresis utáni állapotban van. A vádlottnak azonban nem csak a jobb oldala béna, de a jobb szemére sem lát, illetőleg magas vérnyomás betegségben szenved. Az 1956-os születésű vádlott 2008 januárjáig még szabálysértési bírságot sem kapott, törvénytisztelő életmódot folytatott. Válasa miatt az élete összeomlott, ezen túlmenően Ganser szindrómában szenved, ami a bezártsággal hozható összefüggésbe. A Ganser szindrómában szenvedőknek pedig az én-azonossága

részlegesen vagy teljesen megbomlik. Az állapot többnyire hirtelen kezdődik és hirtelen ér véget. Különösen zárt intézményben fordulhat elő és nehéz a színleléstől elhatárolni. Azonban ez nem jelent tudatos szimulálást, hanem valamely fenyegetettség okozta különleges infantilis jellegű viselkedésszavar. Mindezek alapján a védő álláspontja szerint teljesen indokolatlan vele szemben az első fok által alkalmazott hosszabb tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabása.

Az ítélőtábla nyilvános ülésén a vádlott védője fellebbezését fenntartotta. A védői álláspontja szerint az I. tényállási pont tekintetében nem került a kár pontos meghatározásra, márpedig ez elengedhetetlen lenne, álláspontja szerint a vádlott beismerő vallomása azért is aggályos, mert pontosan fel tudta idézni hosszú évek távlatából is a pontos összegeket, ami így nem lehetséges. A kár teljes megtérülése enyhítő körülményként nem lett figyelembe véve az elsőfokú eljárás során.

A II. tényállási pont esetében fenntartotta arra vonatkozó indítványát, hogy az 1-es számú tanú kivételével a további tanúk elfogult vallomást tettek, ismételten felhívta a figyelmet arra, hogy a sértett jogi képviselője személyében 4. tanú védőjével volt azonos, ami eleve aggályossá tette a tanúvallomásokat.

A sértett jogi képviselője felszólalásában az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta

Vádlott az utolsó szó jogán a felmentését kérte.

A Fővárosi Ítélőtábla a védelmi perorvoslatok alapján eljárva a Be. 348. § (1) bekezdésére figyelemmel a Fővárosi Törvényszék ítéletét és az azt megelőző eljárást teljes terjedelmében felülbírált. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat betartva, a vád tárgyává tett bűncselekmények elbírálása szempontjából a szükséges bizonyítékokat feltárta, azokat egyenként és egymással egybevetve értékelte, a bizonyítékok értékeléséről számot adott, eleget tett ügyfelderítési kötelezettségének. Az elsőfokú bíróság a tényállást mérlegeléssel állapította meg, ennek során helyesen következtetett a vádlott bűnösségére. A bizonyítási eljárás során felhasznált - a Svájcban lefolytatott büntető eljárás során keletkezett - iratok tekintetében kizárható, hogy a vádlott kényszer vagy fenyegetés hatása alatt állt volna a svájci eljárás alatt és ennek keretében tett önmagára nézve terhelő, beismerő vallomásokat, figyelemmel arra, hogy ezen beismerő vallomását a svájci eljárásban keletkezett és a jelen eljárás során okirati bizonyítékként értékelt tanúvallomások és banki dokumentumok is alátámasztották. vádlott Svájcban történt gyanúsított kihallgatásai során a svájci kantonális jog szerinti figyelmeztetések elhangzottak, amelyeket a hivatalosan lefordított és a nyomozati iratok között elfekvő és ismertetett nyomozati vallomásai tartalmaznak. Az iratok tartalmából kitűnik, hogy a Svájcban lefolytatott büntető eljárás során a vádlott a jogait maximálisan gyakorolhatta, így tartalmazza a jegyzőkönyv, hogy a vádlott kéri, hogy kihallgatására védője jelenlétében kerüljön sor, majd ennek megfelelően a 2007. év december hó 12. napján tartott meghallgatása során védője jelenlétében tett vallomást. Nyomozás során tett

vallomásaiban összesen 750.000 CHF eltulajdonítását ismerte el és részletesen beszámolt arról - saját kézzel írt vallomásában - hogy az elsikkasztott pénzt mire fordította. A vallomásában előadottakat pedig az egyéb dokumentumok, így különösen a sértetti bankszámlákról felvett összegek és a vádlotti bankszámlákon megjelenő összegek és időpontok is egyértelműen alátámasztottak.

Az elsőfokú bíróság nagyobb részt helyes tényállást állapított meg, azt a másodfokú eljárásban az iratok tartalma alapján csak kisebb részben kell kiegészíteni a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontjára alapítottnan:

- Az ítélet 2. oldal személyi részét annyiban pontosítja, hogy vádlott egészségi állapota megromlott, agyvérzés utáni állapotban van, maradványtünetként a jobb kar szorító ereje csökkent.
- Az ítélet 3. oldal I. pontjának bevezető részét azzal egészíti ki, hogy a vádlott személyes tapasztalatai alapján azzal is tisztában volt, hogy 1. sértett szellemi állapotánál fogva már nem képes teljesen átlátni ügyeit, gyakran előfordult, hogy a sértett lényeges dolgokat elfelejtett, memóriája fokozatosan hanyatlott.
- Az ítélet 3. oldal utolsó bekezdését azzal pontosítja, hogy a sértett Banknál vezetett számlájáról **351.120** svájci frankot vett fel készpénzben, míg a sértett által összesen felvett készpénz összege **609.595** svájci frank volt.
- Az ítélet 4. oldal első bekezdését azzal pontosítja, hogy 1999. év május hó 17. és 2004. év szeptember hó 22. napja között történtek a befizetések.
- Az ítélet 4. oldal 3 bekezdésében megjelölt kár összege **56.179.000,-Ft.**
- Az ítélet 4. oldal I./1. és I./2. tényállási pontjait azzal egészíti ki, hogy Svájc Igazságügyi Szövetségi Hivatalának a büntető eljárás átvételére tett felajánlását a Legfőbb Ügyészség a 2009.év június hó 3. napján kelt NF.672/2008/11-I. számú határozatával az 1996. évi 38. törvény 44.§.(1) bekezdése alapján elfogadta. Bár a Svájcban lefolytatott büntetőeljárás során történtek lefoglalások, bankszámla-zárolások, arra nézve nincs adat, hogy a vádlott által okozott kárból bármilyen összeg megtérült volna.

Az így kiegészített, illetve pontosított tényállás már hibamentes, a vádlott tagadásával szembenálló részében a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapul. A felmentést célzó fellebbezések az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységét támadják valójában, amely megalapozott tényállás mellett nem vezethettek eredményre.

A bizonyítékok értékelését illetően megállapította az ítélőtábla, hogy az elsőfokú bíróság kellő alapossággal adott számot arról, hogy melyik bizonyítékot és miért fogadott el, melyeket és milyen okból vetett el.

A rendelkezésre álló bizonyítékokkal összhangban, törvényesen vetette el az elsőfokú bíróság a vádlott védekezését és helyesen járt el, amikor a tényállást az I/1. és I/2. pontja esetében a tanúvallomásokra és az okirati bizonyítékokra alapította. A II. pont esetében a vádlott mindvégig tagadta a bűnösségét, cellatársaival valamint 2. sértettel fennálló haragos viszonyára vezette vissza a történeteket. Az elsőfokú bíróság meggyőző indokát adta, hogy ezen vádlotti védekezést miért vetette el. A vádlottal időszakosan egy cellában elhelyezett zárkatársakon túlmenően rendelkezésre állt 6. tanú vallomása, aki csak a körleten belül a séták alkalmával találkozott a vádlottal. E tanú tekintetében a vádlott semmiféle olyan okot nem hozott fel, amely arra utalna, 6. tanú bármilyen okból elfogult lenne irányába. Ettől függetlenül vallomásában a zárkatársakhoz hasonló megkereséséről, vádlottól származó felhívásról számolt be a sértettet érintően. A tanúvallomásokban foglaltakat alátámasztották az 9. tanú nevelő által 2010. év október hó 31-én készített meghallgatási jegyzőkönyvben foglaltak (nyomozati iratok 329. oldal) is.

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor 2. tanú tanúvallomásának azon részét, amely védencétől 4. tanútól elhangzottakat tartalmazta a bizonyítékok köréből kirekesztette.

A Be. 81. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltak abszolút kihallgatási akadályt állítanak a védői minőségében eljáró ügyvéd esetén, a jogszabály nem tesz különbséget a információ tartalmát illetően, hogy az a védő és védence között létrejött megbízás szerinti ügyre, avagy ettől függetlenül bármely más ügyletre vonatkozik, illetőleg a szerint sem, hogy a más körbe tartozó ügyben védencére kedvező avagy kedvezőtlen megítélésű. Ennek nyilvánvaló oka, hogy e kógens rendelkezéssel a törvényalkotó kizárta azt a lehetőséget, hogy akár a védő akár a büntető eljárás más résztvevői mérlegelhessék, hogy a védő tudomására jutott tények védencét érintően milyen megítélés alá esnek. Ez természetesen nem zárja ki azt a lehetőséget, hogy a védőként eljáró ügyvéd védence felkérése alapján az adott ügyben feljelentést tegyen, és e feljelentés alapján, mint jelen esetben is a büntetőeljárás meginduljon, azonban az eljárás során a védő már nem hallgatható ki tanúként illetve tanúként e körben tett vallomása nem értékelhető bizonyítékként, ennek megfelelően nincs jelentősége annak, hogy megbízója - jelen esetben 4. tanú - az ügyvédi titoktartás alóli felmentést megadta. Hasonlóan nem értékelhetőek okirati bizonyítékként a feljelentésében foglaltak, mert ez csupán a megkerülését jelentené a jogszabályi tilalomnak.

Az elsőfokú bíróság tehát mindkét tényállási pont esetében okszerűen vont következtetést vádlott bűnösségére és a cselekmények minősítése is törvényes.

A bűncselekmény elkövetése, illetve nem jogerős elbírálása és az ügy másodfokon történő jogerős befejezése között, 2013. év július hó 1. napján hatályba lépett a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény, ezért az ítéletátlának abban a kérdésben is állást kellett foglalnia, hogy az elkövetés idején hatályban volt, vagy az

elbíráláskor hatályban lévő büntető anyagi jogszabály eredményez-e kedvezőbb elbírálást a vádlottra nézve a Btk. 2. §-ában foglalt rendelkezés értelmében.

A cselekmény elkövetésének időpontjában hatályban lévő büntető törvénykönyv az 1978. évi IV. törvény, illetve az elbíráláskor hatályban lévő 2012. évi C. törvény 2. §-a szerint a bűncselekményt az elkövetés idején hatályban lévő törvény szerint kell elbírálni, ha pedig a cselekmény az elbíráláskor hatályban lévő büntető törvény szerint nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új törvényt kell alkalmazni.

Ennek körében az ítélőtábla megállapította, hogy a jelenleg hatályos Btk. 370. § (1) és (6) bekezdés b) pontja szerinti üzletszerűen elkövetett különösen nagy értékre elkövetett lopás büntette büntetési tétele az elkövetés idején hatályban volt Btk. 316. § (1) (2) bekezdés b) pont (7) bekezdés b) pontjában rögzített üzletszerűen elkövetett különösen nagy értékre elkövetett lopás büntetétéhez hasonlóan 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett, míg a jelenleg hatályos Btk. 393. § (1) bekezdés a) pont (2) bekezdés szerinti készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés büntette büntetési tétele 3 évig terjedő szabadságvesztés szemben az elkövetés idején hatályban volt Btk. 313/C. § (1) bekezdés b) pont (2) bekezdés II. fordulat b) pont (5) bekezdés b) pont szerinti üzletszerűen elkövetett jelentős kárt okozó készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés büntetével, melynek büntetési tétele 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztés. A jelenleg hatályos Btk. 160. § (1) és (3) bekezdése szerinti emberölés előkészületének büntette 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett szemben az elkövetés idején hatályban volt Btk. 166. § (1) (3) bekezdés szerinti 5 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett emberölés előkészületének büntetével.

A vádlott által megvalósított bűncselekmények minősítése tehát megegyezik, azonban az egyik cselekmény büntetési tétele (készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés büntette) az elbírálás idején hatályos jogszabály alkalmazása esetén lényegesen csökkent, míg az emberölés előkészülete büntette esetében a büntetési tétel felső határa megegyező, az elbíráláskori jogszabály alkalmazása esetén pedig a büntetési tétel alsó határa emelkedett 2 hónapról egy évre.

Jelentős változás továbbá a határozott ideig tartó szabadságvesztés esetén a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének eltérő szabályozása. Az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 47. § (2) bekezdése szerint az elítélt a fegyházban végrehajtandó büntetés négyötödének, míg a börtönben végrehajtandó büntetés háromnegyedének letöltése esetén bocsátható legkorábban feltételes szabadságra. A 2012. évi C. törvény 38. § (2) bekezdés a) pontja értelmében azonban a nem visszaeső elítélt már a büntetés kétharmad részének kitöltését követően feltételes szabadságra bocsátható.

Mind az elkövetés, mind az elbírálás idején változatlanul hatályban van a középérték alkalmazásának kötelezettsége és a büntetések egymás mellett kiszabhatósága.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, - a büntetés kiszabása körében az egyik cselekményt illetően a büntetési tételkeret jelentősen csökkenése miatt, (a másik cselekmény büntetési tételkerete minimális mértékben emelkedett) - hogy a vádlottra nézve a jelenleg hatályos büntető törvény rendelkezéseinek alkalmazása indokolt.

Ezért a Fővárosi Ítéltábla - figyelemmel a Btk. 2. §-ában foglaltakra - az elbíráláskor hatályban lévő új büntető törvényt alkalmazta, tekintettel arra, hogy az alapján enyhébben bírálendőak el a vádlott által elkövetett bűncselekmények. Eszerint a vádlott cselekményeinek minősítése változatlan, de a jogszabályhely megjelölése a lopás büntette tekintetében a 2012. évi C. törvény 370. § (1) és (6) bekezdés b) pontja; a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés büntette esetében a 393. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése; míg az emberölés előkészületének büntette a 160. § (1) és (3) bekezdése.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása körében irányadó tényezőket nagyobb részt helyesen vette számba. További enyhítő körülményként értékelendő a vádlott egészségügyi állapota. Ezzel szemben további súlyosító körülmény, hogy a vádlott az I. pont alatti cselekményeit idős, kiszolgáltatott személy sérelmére követte el. A halmazatot arra figyelemmel kell súlyosító körülményként értékelni, hogy a büntetést nem a felemelt büntetési tételkeretek között szabta ki az elsőfokú bíróság.

Az ítéltábla álláspontja szerint a bűnösségi körülményeket összevetve a bűncselekmények tárgyi súlyával és a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességgel az elsőfokú bíróság megfelelő és törvényes mértékű büntetést szabott ki a vádlottal szemben, amely büntetés szükséges és elégséges a büntetés céljainak eléréséhez, annak enyhítésére a másodfokú bíróság nem látott indokot.

A Btk. 37. § (2) bekezdés értelmében a kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön. Az ítéltábla a Btk. 35. § (2) bekezdése alapján a vádlott egészségi állapotára tekintettel a törvényben meghatározottnál eggyel enyhébb végrehajtási fokozat megállapítását látta indokoltnak, ezért a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést fogház fokozatban rendelte végrehajtani.

A másodfokú bíróság a Btk. 38. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról.

A közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartama, a pénzbüntetés napi tételeinek száma és összege illetve a beszámításra és megsemmisítésre vonatkozó rendelkezések ugyancsak törvényesek és megfelelőek.

A Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék ítéletét a Be. 361. §-a szerinti nyilvános ülésen eljárva a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint változtatta meg, míg az egyéb - törvényes - rendelkezéseit pedig a Be. 371. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

Az ítélet ellen a Be. 386. § (1) bekezdésében foglaltak alapján további fellebbezésnek nincs helye.

Budapest, 2013. év december hó 10. napján

. Rédei Géza s.k.. Vincze Piroska s.k.. Mató Ágnes s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 1.B.275/2012/34. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.423/2012/22. számú ítéletében foglalt változtatással a vádlottal szemben a mai napon jogerős és végrehajtható!

Budapest, 2013. év december hó 10. napján

. Rédei Géza s.k.

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: